

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Proces voorbereiding wet inburgering
Portefeuillehouder	-	J.W. Uitslag (wethouder) en R.W.J. van Leeuwen (wethouder)
Eenheid	-	Maatschappelijke Ondersteuning
Contactpersoon	-	R. Haverink
Contactgegevens	-	r.haverink@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

20 april 2021
 25 mei 2021

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:

- Het proces voor de voorbereiding en invoering van de gewijzigde wet inburgering.

Toelichting:

Op 22 maart heeft u een presentatie gekregen over de nieuwe wet inburgering die naar verwachting op 1 januari 2022 in werking treedt en gehoord welke wijzigingen er aanstaande zijn. Graag informeren wij u over het proces tot aan de nieuwe wet inburgering. Hiervoor hebben we een procesvoorstel gemaakt. Hieronder staan de belangrijkste onderdelen samengevat:

De nieuwe wet inburgering

De wet inburgering 2022 regelt de kaders voor de uitvoering van inburgeringstrajecten. De inburgering wordt niet gedecentraliseerd, gemeenten krijgen een regierol en een aanbodplicht voor statushouders. Inburgeraars blijven zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht.

In onderstaand overzicht staat kort opgesomd wat de gemeente voor welke doelgroep moet regelen. Daarbij zijn de onderdelen waarin de grootste veranderingen zitten cursief gedrukt:

Wettelijke verplicht aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
<i>Financiële ontzorging</i>	X	
Begeleiding bij inburgering: intake, <i>persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP)</i> , advies, voortgangsgesprekken.	X	X
<i>Een van de 3 leerroutes inclusief kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM)</i>	X	
<i>Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)</i>	X	X
Participatieverklaringstraject (PVT)	X	X
In de PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie-componenten	X	Alleen PW uitkeringsgerechtigden

Niet alles is nieuw. Maatschappelijke begeleiding bieden we al (Vluchtelingenwerk) evenals een participatieverklaringstraject. Ook bieden de consultants al begeleiding bij inburgering voor zover dat mogelijk is met de beschikbare informatie. Dat wordt in de nieuwe situatie beter mogelijk en ook uitgebreid.

De grootste veranderingen betreffen het financieel ontzorgen, het aanbieden van de leerroutes en het organiseren van de module arbeidsmarkt en participatie.

Daarnaast krijgen we ook een nieuwe doelgroep te begeleiden, namelijk gezins- en overige migranten. Op dit moment krijgen zij enkel een aanbod vanuit de gemeente voor het participatieverklaringstraject. Met de nieuwe wet zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor begeleiding bij de inburgering. Voor de inkoop van inburgeringstrajecten zijn zij wel zelf verantwoordelijk.

In bijlage 1 van bijgevoegde notitie staan alle onderdelen uitgebreider beschreven, waarbij kort per onderdeel van de nieuwe wet staat beschreven wat er verandert, wat er geregeld moet worden, en wie daarbij worden betrokken. Het geeft inzicht in de onderdelen van het nog op te stellen uitvoeringsplan.

Besluitvorming

Omdat de nieuwe Wet Inburgering grotendeels slechts in uitvoerende zin ruimte overlaat aan de gemeente voor de invulling van bepaalde onderdelen, ligt een beleidskader/plan niet voor de hand. De kaders zijn voor het grootste deel immers al door de wetgever bepaald en sluiten op de meeste onderdelen aan op de eerder geformuleerde visie en doelen uit onze aanpak 'Thuis in Dalfsen'. We kiezen daarom voor een uitvoeringsplan.

Het is mogelijk om een verordening vast te stellen (er ligt ook een uitvoerige modelverordening van de VNG), maar dit is niet noodzakelijk of verplicht. Deze modelverordening bevat grotendeels onderdelen die reeds wettelijk zijn vastgelegd en waarin er dus geen gemeentelijke keuzes zijn. De onderdelen waar wel een gemeentelijke keuze op te maken zijn, zijn veelal op uitvoeringsniveau (hoeveel intake gesprekken zijn er minimaal, op welke manier verstrekken we goede informatie aan de inburgeraar, wanneer krijgt de inburgeraar het verslag van het eindgesprek etc. etc.). Daarom hebben wij besloten beleidsregels op te stellen. Ook omdat er dan bij een wetswijziging of aanpassing in de uitvoering, er geen gewijzigde verordening hoeft te worden vastgesteld.

Om uw raad wel voldoende mee te kunnen nemen in de stappen die we zetten, dienen we een (wijzigings)voorstel in bij uw agendacommissie om het uitvoeringsplan met de beleidsregels in oktober of november informierend te agenderen voor uw commissievergadering (in plaats van een verordening ter besluitvorming voor te leggen).

Regionale samenwerking:

Naast de lokale voorbereidingen is er ook regionale afstemming (kennisdeling) en samenwerking. We doen als Dalfsen mee aan de regionale aanbesteding van de onderwijsroute (inburgeraars met de potentie en motivatie een vervolgopleiding te volgen) en de B1-route¹ (de 'reguliere inburgeringsroute', gericht op uitstroom naar werk).

Communicatie:

Een goede communicatie is van belang, vooral richting onze toekomstige doelgroep. Dit moet in de op te stellen notitie een plek krijgen. Over de invulling van onze nieuwe taken zullen wij met de betrokkenen die genoemd staan in paragraaf 3.2 van de bijgevoegde notitie afstemmen. Dit zijn intern betrokkenen maar ook onze maatschappelijke partners en de doelgroep zelf. Bij het uitvoeringsplan zal ook aandacht worden besteedt aan externe communicatie.

Bij de halfjaarrapportage wordt uw raad al geïnformeerd over de realisatie van de taakstelling en de uitstroom van statushouders richting werk of studie. In de toekomst voegen we hier ook informatie over inburgering aan toe.

Vervolg:

Zoals hierboven genoemd stellen wij voor om het uitvoeringsplan met beleidsregels in oktober of november informierend in de raadscommissie te bespreken.

Bijlagen:

- Procesvoorstel wet Inburgering 2022

---

¹ Mensen die de taal op B1-niveau beheersen, begrijpen teksten die voor het grootste deel uit veelgebruikte woorden bestaan. Maar ook moeilijker taal, als ze daar veel mee te maken hebben, bijvoorbeeld door hun werk. De kans op werk is groter als de inburgering op minimaal B1-niveau wordt gehaald.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/algemeen directeur
Ing. S.A.D.C. van Geffen

Procesvoorstel wet Inburgering 2022

Procesvoorstel wet Inburgering 2022

Auteur: Rianne Haverink
Eenheid: Maatschappelijke Ondersteuning
Datum: 1 april 2021

Inhoud

Inhoud.....	3
1 Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling en probleemstelling	4
2 Context.....	5
2.1 Wet- en regelgeving	5
2.2 Gemeentelijke kaders.....	6
3 Proces.....	7
3.1 Aanpak	7
3.2 Betrokkenen	8
3.3 Planning	8
3.4 Communicatie	9
4 Randvoorwaarden	9
4.1 Capaciteit	9
4.2 Budget	9
4.3 Risico's.....	10
Bijlage 1: De tien belangrijkste onderdelen in het nieuwe inburgeringsstelsel	11
1 Warme overdracht	12
2 Brede intake	13
3 Plan Inburgering en Participatie en monitoring van de voortgang	14
4 Leerroutes	15
5 Participatieverklaringstraject (PVT).....	17
6 Module Arbeidsmarkt en Participatie	18
7 Financieel ontzorgen	19
8 Maatschappelijke begeleiding.....	20
9 Handhaving	21
10 Monitoring en verantwoording.....	22

1 Inleiding

Het huidige inburgeringsstelsel gaat op de schop. Op januari 2022 wijzigt de wet inburgering waarmee gemeenten de regie krijgen op de inburgering. Het is een ingrijpende en ingewikkelde wetswijziging, en tegelijkertijd liggen veel zaken tot op uitvoeringsniveau in de wet vast. Dit procesvoorstel geeft inzicht en helderheid in de te nemen stappen/besluiten.

1.1 Aanleiding

Het huidige inburgeringsstelsel draagt niet bij aan een snelle integratie van statushouders. Het stelsel gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van de statushouder. Hij/zij moet zelf de keuze voor een inburgeringstraject maken en hiervoor de financiering regelen. Door dit stelsel starten statushouders vaak laat en doen ze te lang over hun inburgering. Ze leren de Nederlandse taal meestal niet op hun hoogst mogelijke niveau. Het huidige wetstelsel bevat volgens de wetsevaluatie te weinig positieve prikkels, waardoor inburgeringsplichtigen onvoldoende worden gestimuleerd om op een zo hoog mogelijk taalniveau examen te doen.

Met de komende wetswijziging krijgen de gemeenten de regie en diverse nieuwe verantwoordelijkheden om de statushouders zo snel mogelijk de taal te leren, naar (betaalde) arbeid te krijgen en een bijdrage aan de Nederlandse samenleving te laten leveren. Inmiddels is het wetsvoorstel in de Eerste en Tweede Kamer aangenomen. De wet treedt in werking vanaf 1 januari 2022.

Het afgelopen jaar hebben wij al de nodige initiatieven genomen om ons hierop voor te bereiden. En ook komend jaar moeten we nog de nodige acties hiervoor inzetten.

1.2 Doelstelling en probleemstelling

De nieuwe Wet inburgering streeft er net als de huidige wetgeving naar dat alle inburgeringsplichtigen zo snel en volwaardig mogelijk kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk.

Om dit doel te bereiken wordt van inburgeringsplichtigen verwacht dat zij:

- het voor hen hoogst haalbare taalniveau bereiken
- kennis opdoen over de Nederlandse maatschappij en arbeidsmarkt
- deelnemen aan activiteiten gericht op participatie naar vermogen vanaf de start van hun inburgering

Met andere woorden: het is de bedoeling dat inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk naar eigen kunnen aan de Nederlandse samenleving deelnemen. Omdat betaald werk niet voor allemaal (direct) realistisch is, kan hun deelname ook andere vormen aannemen.

Regie bij de gemeente

De belangrijkste wijziging is dat gemeenten in het nieuwe inburgeringsstelsel de regie hebben over de uitvoering van de inburgering. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van inburgeringsplichtigen gedurende hun inburgering. De verantwoordelijkheid om te voldoen aan de inburgeringsplicht ligt, net als in het huidige stelsel, bij de inburgeringsplichtigen zelf.

Van gemeenten wordt verwacht:

- dat zij zorgen voor een tijdige start van de inburgering en dat zij stimuleren dat inburgeraars minimaal binnen de inburgeringstermijn voldoen aan de inburgeringsplicht.
- dat het inburgeringsaanbod aansluit op de leerbaarheid, de capaciteiten en de persoonlijke situatie van de inburgeraar

- dat taal en participatie gecombineerd worden, dus dat het leren van de taal samen gaat met activiteiten die de deelname aan de samenleving bevorderen
- dat zij kwalitatief hoogwaardig inburgeringsaanbod inkopen, sturen op de kwaliteit en handelen bij (signalen van) misstanden.

2 Context

Om invulling te geven aan de nieuwe wet inburgering, zijn vooral de nieuwe wet inburgering en de Participatiewet van belang. De uitvoering van de nieuwe wet inburgering is op sommige punten sterk ingekaderd, maar biedt op andere punten vrijheid voor de uitvoering. Onze eigen aanpak op gebied van integratie geeft richting aan de manier waarop die onderdelen waar wel enige beleidsvrijheid is ingevuld worden.

2.1 Wet- en regelgeving

Wet inburgering 2022

De wet inburgering regelt de kaders voor de uitvoering van inburgeringstrajecten. De inburgering wordt niet gedecentraliseerd, gemeenten krijgen een regierol en een aanbodplicht.

In onderstaand overzicht staat kort opgesomd wat de gemeente voor welke doelgroep moet regelen. Daarbij is het aanbod waarin de grootste veranderingen zitten cursief gedrukt:

Wettelijke verplicht aanbod	Asielstatushouders	Gezins- en overige migranten
Maatschappelijke begeleiding	X	
<i>Financiële ontzorging</i>	X	
Begeleiding bij inburgering: intake, <i>persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP)</i> , advies, voortgangsgesprekken.	X	X
<i>Een van de 3 leerroutes inclusief kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM)</i>	X	
<i>Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)</i>	X	X
Participatieverklaringstraject (PVT)	X	X
In de PIP opgenomen afspraken over aanbod voor (andere) participatie-componenten	X	Alleen PW uitkeringsgerechtigden

Niet alles is nieuw. Maatschappelijke begeleiding bieden we al (Vluchtelingenwerk) evenals een participatieverklaringstraject. Ook bieden de consultants al begeleiding bij inburgering voor zover dat mogelijk is met de beschikbare informatie. Dat wordt in de nieuwe situatie beter mogelijk en ook uitgebreid.

De grootste veranderingen betreffen het financieel ontzorgen, het aanbieden van de leerroutes en het organiseren van de module arbeidsmarkt en participatie.

Daarnaast krijgen we ook een nieuwe doelgroep te begeleiden, namelijk gezins-en overige migranten. Op dit moment krijgen zij enkel een aanbod vanuit de gemeente voor het participatieverklaringstraject. Met de nieuwe wet zijn gemeenten ook verantwoordelijk voor begeleiding bij de inburgering. Voor de inkoop van inburgeringstrajecten zijn zij wel zelf verantwoordelijk.

In bijlage 1 staan alle onderdelen uitgebreider beschreven, waarbij kort per onderdeel van de nieuwe wet staat beschreven wat er verandert, wat er geregeld moet worden, en wie daarbij worden betrokken. Het geeft inzicht in de onderdelen van het nog op te stellen uitvoeringsplan.

Participatiewet.

Er ligt een sterke relatie met de participatiewet. Het persoonlijk plan van inburgering en participatie (en daarmee de afspraken die in het kader van inburgering en participatie worden gemaakt), wordt gekoppeld aan de inspanningsverplichting vanuit de Participatiewet. Naast een eventuele boete die vanuit DUO na drie jaar kan worden opgelegd bij het niet halen van de inburgering binnen de gestelde termijn, kan de gemeente ook gedurende het traject handhavend optreden als afspraken vanuit het PIP (verwijtbaar) niet worden nagekomen.

Met de nieuwe wet inburgering wordt beoogd dat het leren van de taal samengaat met het participeren in de samenleving. Afhankelijk van de gekozen leerroute zal het onderdeel participatie een kleinere of grote rol spelen in het PIP.

Vanuit het plan van aanpak 'Thuis in Dalfsen' wordt ook al gestuurd op het leren van de taal in de praktijk, bijvoorbeeld door al vroegtijdig in te zetten op taalstages en vervolgens vrijwilligerswerk. Dit onderdeel zullen we met name voor de mensen die moeilijker leerbaar zijn behoorlijk moeten uitbouwen. Daarbij zullen we zoveel mogelijk aansluiten bij, en gebruik maken van, de bestaande mogelijkheden en netwerken in het kader van re-integratie.

2.2 Gemeentelijke kaders

Thuis in Dalfsen

De visie die we bij het opstellen van het Plan van Aanpak 'Thuis in Dalfsen' hebben opgesteld, is feitelijk dezelfde als het streven van de nieuwe wet inburgering, namelijk dat statushouders (inburgeraars) zo snel mogelijk naar vermogen kunnen meedoen in de Nederlandse en lokale samenleving. Ook de uitgangspunten uit ons plan van aanpak (maatwerk, uitgaan van eigen kracht en mogelijkheden, maatwerk, inzetten op participatie en preventie) komen grotendeels terug in de doelstellingen vanuit de nieuwe wet.

Uitgangspunten transformatie Sociaal Domein

Ook de kaders vanuit de transformatieopdracht nemen we mee in de onderdelen waar enige beleidsvrijheid is, namelijk

- dat de oplossing en inwoner centraal staat (maatwerk),
- dat we (sociale) nabijheid willen creëren
- dat we inzetten op preventie en voorliggende voorzieningen
- dat samenwerking tussen organisaties in het uitvoeren van oplossingen en resultaten centraal staat in onze inkoop en dienstverlening
- en dat we naar de bedoeling van de wet handelen en de mogelijkheden die deze wetten bieden verbinden.

Uiteraard spelen ook andere beleidsvelden die nu ook volop in ontwikkeling zijn (zoals preventiebeleid en schuldhulpverlening) mee.

3 Proces

In deze paragraaf volgt een beschrijving van de beoogde aanpak en de te betrekken partijen.

3.1 Aanpak

Regionale samenwerking op gebied van de inburgeringsroutes

Zoals ook beschreven in de evaluatie en doorontwikkeling van het plan van aanpak 'Thuis in Dalfsen', werken we op gebied van de inburgeringsroutes regionaal samen (zie ook de bijlage). We kiezen ervoor, om twee van de drie routes (onderwijs en B1) regionaal in te kopen. Dit traject gaat binnenkort lopen met als doel dat we rond de zomer tot gunning kunnen overgaan en er voldoende implementatietijd is om met ingang van 1 januari 2022 leerroutes te kunnen aanbieden aan nieuwe inburgeraars.

De derde route (Z-route) kopen we lokaal of mogelijk subregionaal in. Dit betreft naar inschatting 3 of 4 inburgeraars per jaar en we gaan onderzoeken hoe we deze route het beste kunnen invullen, aangezien de relatie met participatie met deze route nog belangrijker is.

Naast de inkoop werken we ook regionaal samen op gebied van kennisdeling. Elke gemeente heeft dezelfde uitdaging

Pilots

In oktober vorig jaar heeft het college besloten om deel te nemen aan een tweetal pilots.

- Eén daarvan is Base to Work, een integraal programma dat statushouders richting werk moet begeleiden. De begeleiding richt zich op taal, sporten/bewegen, financiële en digitale vaardigheden en werknemersvaardigheden.

We hebben hiervoor een groep van 15 kandidaten geselecteerd die op het niveau 'meedoen' zitten en een volgende stap moesten zetten richting 'werkfit'. Door de coronamaatregelen is de start een aantal keer uitgesteld. In februari is het project op individuele basis gestart in de hoop dat groepsgewijze begeleiding binnen twee maanden weer mogelijk is.

Na de zomer gaan we dit project evalueren. Deze pilot moet ons inzicht geven in de effecten van een intensieve integrale aanpak op de uitstroom richting de arbeidsmarkt.

- De pilot 'brugklas' is een traject waarin we de haalbaarheid van een verlengde intake onderzoeken. We bereiden hierin een uitvoerende pilot voor. Het idee is dat door een verlengde intakefase met daarin diverse workshops en taallessen, er beter zicht is op de leerbaarheid in de praktijk en hierdoor een betere inburgeringsroute kan worden gekozen. Daarnaast krijgen inburgeraars meer zicht op hun mogelijkheden en kunnen daardoor zelf ook meer richting geven aan hun te volgen traject (dit komt de intrinsieke motivatie ten goede). Indien we in deze onderzoekspilot kansen zien voor een structurele mogelijkheid om een dergelijke 'brugklas' (of startklas) te organiseren, doen we een voorstel voor een pilot.

Naast de pilots die wij zelf uitvoeren, zijn er ook andere gemeenten bezig met pilots (zoals op gebied van de Z-route, de intake, etc.) De uitkomsten hiervan worden landelijk verzameld door Divosa. Hier maken wij uiteraard ook gebruik van.

Opstellen Uitvoeringsplan Wet inburgering met beleidsregels.

Omdat de nieuwe Wet Inburgering grotendeels slechts in uitvoerende zin ruimte overlaat aan de gemeente voor de invulling van bepaalde onderdelen, ligt een beleidskader/plan niet voor de hand. De kaders zijn voor het grootste deel immers al door de wetgever bepaald en sluiten op de meeste onderdelen aan op de eerder geformuleerde visie en doelen uit onze aanpak 'Thuis in Dalfsen'. We kiezen daarom voor een uitvoeringsplan.

Het is mogelijk om een verordening vast te stellen (er ligt ook een uitvoerige modelverordening van de VNG), maar dit is niet noodzakelijk of verplicht. Deze modelverordening bevat grotendeels onderdelen die reeds wettelijk zijn vastgelegd en waarin er dus geen gemeentelijke keuzes zijn. De onderdelen waar wel een gemeentelijke keuze op te maken zijn, zijn veelal op uitvoeringsniveau (hoeveel intake gesprekken zijn er minimaal, op welke manier verstrekken we goede informatie aan de inburgeraar, wanneer krijgt de inburgeraar het verslag van het eindgesprek etc. etc.). Daarom ligt het meer voor de

hand om beleidsregels op te stellen. Ook omdat er dan bij een wetswijziging of aanpassing in de uitvoering, er geen gewijzigde verordening hoeft te worden vastgesteld.

Om de gemeenteraad wel voldoende mee te kunnen nemen in de ontwikkelingen rondom de nieuwe Wet Inburgering, hebben we in een technische sessie (22 maart) de raad geïnformeerd over de nieuwe wet en de keuzes die het college hierin kan maken. Daarna volgt in het vierde kwartaal een uitvoeringsplan dat informeren wordt besproken in de raad. Uitgangspunt is dat de uitvoering van de wet binnen de beschikbare middelen plaatsvindt.

3.2 Betrokkenen

Interne opdrachtgevers

Portefeuillehouders: Jan Uitslag (onderwijs, integratie) en Ruud van Leeuwen (re-integratie)
Manager eenheid MO: Lloyd Grampon

Stakeholders

- Consulenten statushouders, loopbaanbegeleiders en netwerker MO
- Juridisch adviseur/kwaliteitsmedewerker
- Beleidsmedewerkers (o.a. op gebied van participatie, inkomen en schuldpreventie)
- Gemeenteraad
- Participatieraad
- Betrokken organisaties (Vluchtelingenwerk, Taalpunt, Humanitas, Saam, AMW, etc)
- Potentiele taalaanbieders en aanbieders participatieplekken
- Regiogemeenten (ten aanzien van kennisdeling en inkoop inburgering)

Op 15 februari is de nieuwe wet inburgering besproken met de werkgroep participatie van de participatieraad. Op dit moment zien zij nog geen directe rol voor zichzelf om de volgende redenen:

- De wet is al behoorlijk ingekaderd
- Er zijn nog geen signalen vanuit de doelgroep. Het is een nieuwe wet en de doelgroep die onder de nieuwe wet inburgering zal vallen, is nog niet in beeld.

De participatieraad wil graag op de hoogte gehouden worden en mogelijk bij het uitvoeringsplan betrokken worden. Op welke manier bespreken wij nog met de participatieraad.

Statushouders/inburgeraars

In de regio hebben wij begin 2020 een advies sessie met oud-inburgeraars gehad waarin we hen hebben gevraagd ons te adviseren over de nieuwe wet inburgering. Veel van hun input is verwerkt in de aanbestedingsstukken voor de leerroutes. Mogelijk betrekken wij ze (regionaal) komend jaar nog verder bij het vervolg. Gezien de argumenten die ook door de participatieraad zijn benoemd, lijkt een uitgebreid participatietraject niet voor de hand te liggen. Op specifieke onderdelen vragen wij wel om input van statushouders (bijv. participatieverklaringstraject en financiële zelfredzaamheid).

3.3 Planning

April:	Inkooptraject onderwijs en B1-route van start
April-augustus	Uitwerken uitvoeringsplan / beleidsregels
Uiterlijk eind juni:	Collegebesluit over invulling van de Z-route
Mei/Juni:	Eventueel collegebesluit over uitvoeringspilot 'Brugklas'
September	Evaluatie 'Base to Work'
September/oktober	Besluitvorming uitvoeringsplan en beleidsregels door college
Oktober/november:	Uitvoeringsplan en beleidsregels informeren in de raad.

3.4 Communicatie

Een goede communicatie is van belang, vooral richting onze toekomstige doelgroep. Dit moet in het op te stellen uitvoeringsplan een plek krijgen. Over het te volgen traject zullen wij met de betrokkenen (3.2) afstemmen. Bij het uitvoeringsplan zal ook aandacht worden besteedt aan externe communicatie.

4 Randvoorwaarden

4.1 Capaciteit

Bovenstaande aanpak kan zonder aanvullende ambtelijke beleids capaciteit worden uitgevoerd. Ambtelijke capaciteit op uitvoeringsniveau is een aandachtspunt dat terugkomt in het uitvoeringsplan.

4.2 Budget

De totstandkoming van het uitvoeringsplan (en beleidsregels) kan zonder extra kosten tot stand komen.

Voor de invoering en uitvoering van de nieuwe wet Inburgering komen er middelen over vanuit het Rijk (uitvoeringsbudget en specifieke uitkering voor de trajecten). Hierbij is het uitgangspunt dat de nieuwe Wet Inburgering budgetneutraal wordt uitgevoerd, al zijn er nog wel wat onzekerheden.

Uitvoeringsbudget.

Via het gemeentefonds ontvangen we ook middelen voor de uitvoeringskosten (uitbreiding formatie consultants, uitbreiding van systemen, kosten voor het financieel ontzorgen, etc.). Dit bedrag wordt nu ingeschat op € 80.000 in 2022 en € 88.000 voor de jaren daarna.

Specifieke uitkering

Vanuit het Rijk ontvangen gemeenten straks structureel een specifieke uitkering (SPUK) voor de inkoop van onder meer de leerroutes, de maatschappelijke begeleiding, extra kosten voor tolken en de uitvoering van het participatieverklaringstraject (PVT) en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP). Het bedrag per statushouder komt naar verwachting uit op € 12.712,- en voor een gezins- of overige migrant is dit € 589,-. Voor de laatste groep wordt geen leerroute ingekocht of maatschappelijke begeleiding geboden.

De verdeling van de middelen voor de inburgeringsvoorzieningen (de specifieke uitkering) wordt in detail uitgewerkt in het Besluit inburgering, dat in de loop van 2021 gepubliceerd zal worden. Uiterlijk 1 oktober 2021 zal de verdeling van de middelen voor inburgeringsvoorzieningen bekend worden gemaakt en ontvangen gemeenten een beschikking met het gemeentelijk budget voor het jaar 2022. Het voorlopige budget van de SPUK wordt jaarlijks bijgesteld aan de hand van actuele volumeprognoses. Hiervoor wordt de huisvestingstaakstelling van het ministerie van J&V gebruikt vermenigvuldigd met een factor (nu vastgesteld op 70%) omdat niet iedereen die valt onder de huisvestingstaakstelling ook inburgeringsplichtig is (kinderen). Na afloop van ieder uitvoeringsjaar wordt het budget definitief vastgesteld op basis van het werkelijke aantal inburgeringsplichtigen in de gemeente. Er vindt dan een verrekening van het budget plaats. Zo wordt aangesloten bij de werkelijke inburgeringsopgave per gemeente. Het overzicht op de volgende pagina geeft een inschatting van de budgetten die via de SPUK uitkering naar Dalfsen komen voor de wet inburgering, op basis van een prognose van de taakstelling voor de komende jaren (al is het nauwelijks mogelijk hier een goede inschatting van te maken).

Figuur 1.1. Een inschatting van de SPUK- uitkering voor Dalfsen (Rekentool Divosa)

Rekentool SPUK - uitkering voor inburgeringsvoorzieningen					
INPUT: aantallen per gemeente (zelf invullen)	jaar van huisvesting				
	2022	2023	2024	2025	
Prognose huisvestingstaakstelling	25	22	22	22	
Prognose aantal gezins- en overige migranten	3	3	3	3	
TUSSENSTAP: aantal inburgeringsplichtige statushouders					
Prognose aantal (inburgeringsplichtige) statushouders	17,5	15,4	15,4	15,4	
INPUT: gehanteerde budgetten pp (vast)					
	jaar van huisvesting (t)	jaar t + 1	jaar t + 2	Totaalprijs	
Budget per asielstatushouder	€ 7.712	€ 4.000	1.000	12.712	
Budget per gezins- of overige migrant	€ 589			589	
OUTPUT: inschatting hoogte van de (voorlopige) uitkering					
	Uitkering in:				
	2021	2022	2023	2024	
Uitkering voor de asielstatushouders gehuisvest in 2021	€ 134.962	€ 70.000	€ 17.500	nvt	
Uitkering voor de asielstatushouders gehuisvest in 2022	nvt	€ 118.766	€ 61.600	€ 15.400	
Uitkering voor de asielstatushouders gehuisvest in 2023	nvt	nvt	€ 118.766	€ 61.600	
Uitkering voor de asielstatushouders gehuisvest in 2024	nvt	nvt	nvt	€ 118.766	
Uitkering voor gezins- en overige migranten in jaar t	€ 1.767	€ 1.767	€ 1.767	€ 1.767	
Totale uitkering	€ 136.729	€ 190.534	€ 199.634	€ 197.534	

Deze bedragen worden meegenomen bij de perspectiefnota.

4.3 Risico's

1. De wet wordt opnieuw uitgesteld

Dit zorgt ervoor dat een grotere groep inburgeraars zelf verantwoordelijk blijven voor hun inburgering en niet kunnen profiteren van het nieuwe stelsel. Wij proberen in de praktijk steeds meer in de lijn van de nieuwe wet inburgering te werken, maar als de financiële middelen met de nieuwe wet ook uitgesteld worden, zullen we dit mogelijk moeten beperken omdat dit niet meer past binnen de financiële middelen en/of de ambtelijke capaciteit. Over de financiële compensatie door het Rijk, nu de wet is uitgesteld, wordt onderhandeld tussen de VNG en ministerie van SZW. Hierover wordt pas einde van het tweede kwartaal duidelijkheid verwacht.

2. Financiële bijdrage vanuit het Rijk blijkt onvoldoende voor de uitvoering

Bij de uitvoering van de nieuwe wet en bij de inkoop van inburgeringstrajecten is het budget dat hiervoor overkomt naar gemeenten leidend. We hebben echter te maken met een nieuwe wet met veel verschillende onderdelen en het is op dit moment nog niet op alle punten goed in te schatten wat de kosten zullen zijn. De komende maanden wordt dit verder uitgewerkt.

Bijlage 1: De tien belangrijkste onderdelen in het nieuwe inburgeringsstelsel

De nieuwe wet inburgering kent veel veranderingen ten opzichte van het huidige inburgeringsstelsel. In deze bijlage volgt een overzicht met de tien belangrijkste onderdelen van de nieuwe wet. Hierin staat beschreven wat er verandert, wat we moeten regelen (of waar we nog keuzes in moeten maken), wanneer dat klaar moeten zijn, wie we in het proces betrekken en welke aandachtspunten er eventueel zijn t.a.v. het thema. Deze onderdelen komen ook allemaal terug in het nog op te stellen uitvoeringsplan.

- 1 Warme overdracht**
- 2 Brede intake**
- 3 Persoonlijk plan Inburgering en Participatie**
- 4 Leerroutes**
- 5 Participatieverklaringstraject (PVT)**
- 6 Module Arbeidsmarkt en Participatie**
- 7 Financieel ontzorgen**
- 8 Maatschappelijke begeleiding**
- 9 Handhaving**
- 10 Monitoring**

1 Warme overdracht

Wat verandert er?

Gemeenten moeten een warme overdracht vanuit het AZC organiseren en een doorlopende lijn vanuit de opvang realiseren. Daarnaast is het uitgangspunt om al zo vroeg mogelijk te starten met een intake, in ieder geval als de fysieke afstand tussen het AZC en gemeente niet te groot is.

Dit onderdeel, dat nu vanuit de wet is geregeld, was ook al een aandachtspunt vanuit onze eigen aanpak en in de praktijk zijn er korte lijnen tussen de klantmanager van de gemeente en de programmamanager van de AZC's in de buurt. Er is wat dat betreft doorgaans al een goede overdracht vanuit het AZC, alleen nog niet altijd middels een gesprek op het AZC met de statushouder erbij. Daarmee is de overdracht van informatie wel geregeld, maar is er nog niet altijd een relationele overdracht tijdens het verblijf op het AZC.

Door de coronamaatregelen is een eerste gesprek met de statushouder momenteel vaak nog lastig te organiseren, maar waar het wel lukt merken we dat dit ook toegevoegde waarde heeft, omdat bepaalde zorgen/vragen al meteen kunnen worden gesteld en de consulent al een eerste indruk krijgt van de statushouder. Wanneer er veel statushouders over veel verschillende AZC's zijn verspreid, kost dit wel veel tijd van de consulent.

Wat moeten we regelen?

- Zodra fysieke gesprekken weer beter mogelijk zijn, gesprekken plannen met gekoppelde statushouders.
- Op basis van ervaringen uitvoeringsafspraken met de dichtbijgelegen AZC's over het moment van de intake.
- Afspraken hierover opnemen in de beleidsregels.

Wanneer moet het klaar zijn?

Voor 2022 moeten de (concept) uitvoeringsafspraken er liggen. De hoofdlijnen nemen we op in het uitvoeringsplan.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: Consulenten en teamleider

Extern: AZC's in de regio.

Aandachtspunten:

- Tijdsinvestering consulent
- Borgen in werkproces

2 Brede intake

Wat verandert er?

Om inburgeringsplichtigen een passend inburgeringsaanbod te kunnen doen, moet de gemeente een goed beeld hebben van hun startpositie en ontwikkelmogelijkheden. In het nieuwe stelsel begint de reguliere inburgering voor alle inburgeringsplichtigen met de verplichte brede intake. In onze gemeente zijn de consulenten al casusregisseur en houden zij vaak al een brede intake waarin verschillende leefgebieden besproken werden. Door de nieuwe wet verandert er het volgende:

- Er komt een doelgroep bij, namelijk de gezins- en overige migranten. Het aantal hiervan wisselt per jaar. De afgelopen jaren betrof het 2-6 gezinsmigranten. Deze mensen zijn tot nu toe alleen in beeld wanneer wij ze uitnodigen voor het participatieverklaringstraject en wanneer zij een uitkering aanvragen (dat is vrijwel nooit het geval).
- Onderdeel van de brede intake is een leerbaarheidstoets.
- De brede intake moet binnen 10 weken na huisvesting worden afgesloten met de ondertekening van een Plan Inburgering en Participatie ofwel PIP (zie volgende hoofdstuk).
- Handhaving kan worden ingezet als mensen niet verschijnen of meewerken aan de brede intake. Daarvoor heeft de wetgever boetebedragen vastgesteld.

Wat moeten we regelen?

We moeten een aantal zaken op uitvoeringsniveau regelen of besluiten:

- het moment van de intake en hoeveel intakegesprekken gemiddeld nodig zijn
- en of we naast de leerbaarheidstoets andere instrumenten willen inzetten om een goed traject te kiezen (zie ook kader 'pilot brugklas'),
- op welk moment we de leerbaarheidstoets inzetten (en welke redenen er kunnen zijn om indien nodig af te wijken van de uitslag van de leerbaarheidstoets) en
- hoe we de inburgeraar zo goed mogelijk informeren over de inburgeringsroutes en overige onderdelen.
- In afstemming met Vluchtelingenwerk afstemmen of en welke rol zij hebben tijdens de brede intake.

Voor consulenten is een deel van de werkzaamheden nieuw. In het najaar zal daarom een training worden aangeboden die we in samenwerking met andere regiogemeenten gaan plannen na de zomer.

Wanneer moet het klaar zijn?

Op 1 januari 2022 moeten we volgens de nieuwe wet werken. De consulenten nemen nu in hun intake al de onderwerpen mee die ook vanaf 2022 besproken moeten worden. In het uitvoeringsplan zullen bovenstaande onderwerpen verder uitgewerkt zijn.

Wie worden er bij betrokken?

Consulenten, Vluchtelingenwerk, statushouders (met name op gebied van informatievoorziening)

Aandachtspunten:

- Extra tijdsinvestering consulenten door uitbreiding van de doelgroep en door intensievere intake dan in de huidige situatie
- Werkproces en registratie van de opgehaalde informatie (in PIP en de Suite)

Pilot 'Brugklas'

Met een aantal gemeenten nemen we deel aan de onderzoekspilot 'Brugklas', waarin we kijken of en hoe we, door direct na aankomst in de gemeente al te starten met taallessen en waar mogelijk andere trainingen, we de leerbaarheid in de praktijk kunnen observeren. Doel is een beter advies t.a.v. de te volgen leerroute en meer betrokkenheid van de statushouder bij zijn eigen traject.

Indien de 'brugklas' haalbaar is in Dalfsen, ondersteunt dit de inburgeraar en de consulent bij het bepalen van de juiste leerroute.

3 Plan Inburgering en Participatie en monitoring van de voortgang

Wat verandert er?

In het nieuwe stelsel vormt het Plan Inburgering en Participatie de basis voor het inburgeringstraject. Dit plan is een vertaling van de uitkomsten van de brede intake naar een set persoonlijke einddoelen voor de inburgering, die (zoveel mogelijk) in samenspraak met de inburgeringsplichtige wordt opgesteld.

Er moeten in ieder geval afspraken in staan ten aanzien van:

- De leerroute
- De begeleiding en ondersteuning die nodig is om de leerroute succesvol af te kunnen ronden
- De invulling en intensiteit van de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) en het participatieverklaringstraject (PVT)

Ook afspraken over de financiële ontzorging, trainingen in het kader van zelfredzaamheid, voor- en vroegschoolse educatie etc. kunnen hierin worden vastgelegd. Daarnaast wordt afgesproken hoeveel voortgangsgesprekken worden gevoerd om de voortgang te bespreken.

Het PIP heeft de vorm van een beschikking, zodat inburgeringsplichtigen er tegen in bezwaar en beroep kunnen gaan en de gemeente kan handhaven als afspraken niet worden nagekomen (zie hoofdstuk handhaving). De beschikking in het kader van de participatiewet blijft ook bestaan en deze worden bij elkaar gevoegd.

Het PIP moet binnen 10 weken na inschrijving in de BRP worden vastgesteld. De datum van ondertekening is een belangrijke datum, want op die datum start ook de formele inburgeringstermijn van drie jaar.

Wat moeten we regelen?

- Onderzoeken hoe we inburgeringsplichtigen zo veel mogelijk regie kunnen geven ten aanzien van de invulling van het PIP door begrijpelijke informatie te verstrekken.
- Een format voor het PIP vaststellen. Een basis ligt er al waar met een aantal klanten mee getest wordt. We kijken ook naar voorbeelden uit andere (pilot)gemeenten.
- Aanpassing van de Suite zodat de belangrijke informatie uit het PIP wordt geregistreerd (bijv. leerroute, PVT en MAP, termijnen, deelname aan trajecten of trainingen, etc.). Er is een module Inburgering beschikbaar die momenteel wordt uitgebreid en waarbij we moeten kijken of en hoe we deze aan de module participatie kunnen koppelen om een zo efficiënt mogelijk werkproces in te richten.
- Afspraken maken met de (taal)aanbieders over het aanleveren van informatie over de aanwezigheid en voortgang.

Wanneer moet het klaar zijn?

Het eerste PIP zal op zijn vroegst in maart 2022 worden vastgesteld. Op dat moment moet alles getest en gereed zijn. Voor een deel zijn we afhankelijk van de snelheid van onze softwareleverancier om te kijken welke onderdelen er in de module inburgering zit en die geïmplementeerd moet worden.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: consulenten/loopbaan begeleiders, juridisch/kwaliteitsadviseur, applicatiebeheer

Extern: Softwareleverancier, regiogemeenten (kennisdeling)

Aandachtspunten:

- Extra tijdsinvestering: naast de extra registraties ten aanzien van de bestaande doelgroep, moet het PIP ook worden opgesteld voor gezins- en overige migranten en zij moeten ook begeleid worden bij de voortgang (voortgangsgesprekken).

4 Leerroutes

Op basis van de brede intake en de leerbaarheidstoets wordt er in afstemming met de inburgeraar een keuze gemaakt voor een leerroute. Er zijn 3 leerroutes waaruit een keuze gemaakt kan worden:

De onderwijsroute

Deze route bereidt inburgeraars met een taalschakeltraject voor op instroom in het reguliere (middelbaar of hoger) Nederlandse onderwijs. Het is een intensief taalschakeltraject van ongeveer 1,5 tot 2 jaar dat wordt afgesloten met een inburgeringsexamen op B1- taalniveau (toelichten in voetnoot). Het ministerie schat in dat ongeveer 25 % van de inburgeraars in deze route zal vallen. Het gaat voornamelijk om jonge inburgeraars die daarna met studiefinanciering kunnen instromen in regulier onderwijs.

De B1-route

De B1-route behelst het behalen van taalniveau B1 (toelichten in voetnoot) of hoger als streefniveau voor de taal met een ondergrens van taalniveau A2 (toelichten in voetnoot) als B1-niveau (op onderdelen) niet mogelijk blijken. De route wordt afgesloten met een inburgeringsexamen. Het is de bedoeling dat de inburgeraar naast taallessen ook participatieactiviteiten doet, zoals een taalstage, vrijwilligerswerk of meedoet aan andere activiteiten ter bevordering van de taal (taalcoach, etc.). Bij de B1-route is dit niet wettelijk verplicht.

Het ministerie schat in dat ongeveer 60% van de inburgeraars in deze route zal instromen.

De Z-route

De Z-route is voor inburgeraars voor wie A2 taalniveau niet haalbaar is; het gaat om inburgeraars die veelal analfabeet of laaggeletterd zijn met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Meedoen in de samenleving vanuit maximale zelfredzaamheid is voor deze groep de insteek (indien mogelijk via werk). Alfabetisering vormt een onderdeel van de Z-route. De route wordt afgesloten met een eindgesprek met de gemeente.

Bij deze route is wel een minimumeisen ten aanzien van de uren taallessen en uren participatie die iemand moet volgen, namelijk 800 uur participatie en 800 uur taallessen door een erkende taalaanbieder.

Het ministerie schat in dat ongeveer 15% van de inburgeraars in deze route zal instromen.

Schakelen tussen routes

Als een inburgeraar onvoldoende of juist meer vooruitgang boekt dan op basis van het PIP wordt verwacht, kan de gemeente er voor kiezen om de leerroute binnen anderhalf jaar te wijzigen. Het PIP wordt dan opnieuw vastgesteld.

Wat verandert er?

- **Gemeente is verantwoordelijk voor de inkoop van de leerroutes.**

De belangrijkste wijziging is dat de gemeente verantwoordelijk is voor het aanbieden van een leerroute aan asielstatushouders. Voorheen moesten zij dit zelf bekostigen middels een lening van DUO. Voor gezins- en overige migranten verandert dit overigens niet. Wel moet de gemeenten hen hierover adviseren.

Om te komen tot een kwalitatief goed aanbod met voldoende instroommomenten, is het van belang dat een aanbieder voldoende cursisten krijgt. Hierdoor is het mogelijk om te differentiëren in niveau en in een tempo. Daarom is voor de B1- en onderwijsroute richting MBO besloten om aan te haken bij de regionale Europese aanbesteding van deze twee routes. In de praktijk zal dit betekenen dat nieuwe inburgeraars voor deze twee routes naar Zwolle zullen moeten reizen.

Voor inburgeraars met de mogelijkheid en potentie om direct na de inburgering in te kunnen stromen richting HBO onderwijs, maken we regionaal nog nadere afspraken. De aantallen hiervoor zijn dusdanig laag dat hiervoor geen Europese aanbesteding voor nodig is.

Voor de Z-route kiezen we niet voor een regionale aanbesteding, omdat bij deze route de participatiecomponent even belangrijk is als de onderwijscomponent. Bij deze leerroute geldt nog sterker dat deze moet aansluiten op de lokale context en lokale samenwerkingspartners

en de mogelijkheden hiervoor gaan we de komende tijd onderzoeken. Daarnaast is reistijd voor deze groep belangrijker.

- **Ander traject bij analfabeten en inburgeraars met lage leerbaarheid.**

Deze groep stroomt straks in de Z-route. Hierbij is een veel grotere focus op het participatiedeel. Deelnemers aan de Z-route moeten straks niet alleen 800 uur les volgen, maar ook 800 uur aan participatieactiviteiten doen. Denk aan taalstages, vrijwilligerswerk, trainingen, non-formele taalactiviteiten (taalcoach, koffie en taal) en andere activiteiten ter bevordering van de taal of zelfredzaamheid. Hier wordt nu ook op ingezet, maar dat is nu meestal minder intensief dan straks in deze route de bedoeling is.

Bij de taallessen ligt in deze route straks de nadruk op alfabetisering (indien nodig) en het gebruik van de taal in de dagelijkse praktijk. Er zal geen ontheffing meer nodig zijn voor deze groep nadat zij de route hebben doorlopen, omdat het traject wordt afgesloten met een eindgesprek met de gemeente en op basis hiervan wordt besloten of iemand zijn verplichtingen in het kader van zijn PIP heeft nagekomen. Als dit zo is krijgt de deelnemer een certificaat. Ontheffing is alleen nog mogelijk in geval van bijzondere situaties.

Wat moeten we regelen?

- Maken van regionale en lokale afspraken over de uitvoering van de opdracht ten aanzien van de B1-route en onderwijsroute
- Maken van regionale afspraken over invulling van taalschakeltrajecten richting HBO- of universitair onderwijs.
- Inkopen van het taaldeel van de Z-route. Hierbij zoeken we wel samenwerking met (buur)gemeenten, in ieder geval op gebied van kennisdeling.
- Bepalen hoe we het participatiedeel van de B1 en de Z-route gaan invullen (wat doen we zelf, wat en/of wanneer kopen we in, met wie werken we samen).

Wanneer moet het klaar zijn?

Over de invulling van de Z-route (zowel taal als participatie) zal een apart voorstel voorbereid worden. Dit staat gepland vóór de zomervakantie.

Voor de afspraken over de B1-route en de onderwijsroute werken we samen in de regio. De planning is dat augustus-december wordt gebruikt voor de implementatie van de ingekochte routes (B1- en onderwijs MBO). .

Wie worden er bij betrokken?

Intern: consultants, loopbaanbegeleiders, netwerker, contractmanager MO

Extern: taalaanbieders, SW- en leerwerkbedrijven, maatschappelijke organisaties, regiogemeenten.

Aandachtspunten:

Het meeste werk hebben we op de invulling van de Z-route te doen. Tegelijkertijd betreft dit een zeer kleine groep mensen op jaarbasis, bij wie de situatie ook nog zeer uiteen kan lopen (wel/geen kans op uitstroom richting werk, evt. psychische of lichamelijke klachten, de snelheid waarbinnen een traject kan worden doorlopen, et cetera). We moeten dus op zoek naar mogelijkheden om op maat invulling te kunnen geven aan deze route.

5 Participatieverklaringstraject (PVT)

Het participatieverklaringstraject (PVT) bestaat, net als in het huidige inburgeringsstelsel, uit twee verplichte onderdelen:

- Een inleiding in de Nederlandse kernwaarden van de Nederlandse Samenleving
- Ondertekenen van de participatieverklaring

Wat verandert er?

Op dit moment is het wettelijk verplicht om een programma van minimaal één dagdeel in te vullen. Dat wordt uitgebreid naar een minimum van 12 uur. Op dit moment bestaat in Dalfsen (en veel andere gemeenten) het programma al uit 4 dagdelen van 3 uur en voldoen we dus al aan deze verplichting.

Wat wel verandert is dat ook gezins- en overige migranten het volledige programma gaan doorlopen.

Op dit moment zitten in het participatieverklaringstraject de volgende onderdelen:

- Inleiding in de Nederlandse kernwaarden
- Voorlichting door de GGD over gezondheid
- Voorlichting over wonen door Vechthorst
- Voorlichting over werk door loopbaanconsulent en netwerker van de gemeente
- Voorlichting over de gemeente
- Officieel ondertekeningmoment en overhandiging certificaat door de wethouder.

In het nieuwe stelsel moet het programma minimaal één activiteit of excursie bevatten, om de opgedane kennis te kunnen vertalen naar de praktijk. Denk aan een bezoek aan een vrijheidsmonument, het vrijwilligerspunt, etc.

In het huidige stelsel moet het PVT binnen een jaar na huisvesting in de gemeente worden afgerond door ondertekening van de verklaring. In het nieuwe stelsel is deze wettelijke termijn gelijkgetrokken met de inburgeringstermijn, dus drie jaar na ondertekening van het PIP.

Wat moeten we regelen?

Op dit onderdeel zijn kleine aanpassingen/keuzes nodig:

- Evaluatie van de huidige opzet. Hebben we de juiste onderwerpen in het traject? Breiden we het traject uit of buigen we een bestaand onderdeel om in een activiteit/excursie?
- Bepalen of het onderdeel over werk in het participatieverklaringstraject blijft of onderdeel wordt van de module arbeidsmarkt en participatie, zie ook volgende hoofdstuk over de MAP.

Wanneer moet het klaar zijn?

Het eerste PVT dat in 2022 moet voldoen aan de wettelijke eisen. Daarnaast denken we dat het een zinvolle verrijking is van het traject en indien mogelijk starten we er in 2021 al mee.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: consulent, loopbaanbegeleider, netwerker.

Extern: Vluchtelingenwerk, Vechthorst, GGD. Werkgroep statushouders. Statushouders zelf.

Aandachtspunten:

Geen bijzonderheden.

6 Module Arbeidsmarkt en Participatie

Om aan de inburgeringsplicht te voldoen, moeten alle inburgeringsplichtigen die deelnemen aan de B1 of Z-route een Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) afronden. Doel is om kennis te maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt. Deelnemers aan de onderwijsroute hoeven geen MAP te volgen, loopbaanoriëntatie moet voor hen onderdeel zijn van de leerroute.

Wat verandert er?

De MAP is een nieuw onderdeel van de inburgering en vervangt het examenonderdeel 'Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA) zoals die nu in de huidige inburgering zit. In het huidige stelsel komt deze pas aan het eind van de inburgering, maar van gemeenten wordt nu verwacht dat zij op tijd beginnen met de MAP. Dit ligt voor de hand, omdat inburgeraars dan een beter zicht hebben op hun kansen en mogelijkheden op de Nederlandse arbeidsmarkt en zij hun participatieactiviteiten daar ook beter op kunnen aansluiten. De wettelijke termijn om de MAP af te ronden is echter gelijk aan de inburgeringstermijn (3 jaar).

Wat moeten we regelen?

- De gemeente moet een programma samenstellen dat aansluit op de lokale arbeidsmarkt en dat zich richt op de thema's beroepsoriëntatie, werknemerscompetenties, realistisch beroepsbeeld, beroepskansen, beroepscompetenties verwerven, netwerk opbouwen, werk vinden en werkcultuur. Het is de bedoeling om de MAP uit te laten voeren door een organisatie die kennis heeft van de lokale arbeidsmarkt en die ervaring heeft met de arbeidstoeleiding van inburgeringsplichtigen.
- De afspraken over het volgen van de MAP moeten in het persoonlijk plan (PIP) worden opgenomen. Als een inburgeraar al (deels) beschikt over de benodigde kennis en/of vaardigheden, dan kan de gemeente besluiten om over dat deel of thema geen afspraken op te nemen. Zo kan de MAP dus op maat worden aangeboden.
- Het MAP moet één praktijkelement bevatten gericht op de praktische inzet van inburgeringsplichtigen op de Nederlandse arbeidsmarkt. Dit praktijkelement beslaat minimaal 40 uur. Dit zou dus kunnen in de vorm van een taal- of werkstage.

Het is nog niet duidelijk hoe we de MAP gaan organiseren. We vragen aan taalaanbieders welke rol zij hierin kunnen spelen vanuit hun expertise, maar ook het werkgeversservicepunt (WSP) denkt mee over de invulling. We trekken vooralsnog regionaal op in dit kader (kennisdeling en eventuele samenwerking). Samenwerking met andere gemeenten is waarschijnlijk ook nodig, omdat de aantallen anders te klein zijn om een groep te kunnen vormen.

Wanneer moet het klaar zijn?

In het uitvoeringsplan zal een voorstel voor de uitvoering liggen. Hoe concreet dit voorstel al kan zijn, hangt af van de snelheid in de regionale samenwerking. Omdat de eerste inburgeraars die onder de nieuwe wet vallen waarschijnlijk pas in de loop van 2022 in de gemeente komen wonen, en zij de eerste maanden nog geen MAP traject zullen volgen, is het niet nodig om op 1 januari al een kant en klaar aanbod te hebben. Vóór 1 juli 2022 moet dit er zeker wel liggen.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: loopbaanbegeleiders en netwerker/ accounthouder WSP, consultants statushouders.
Extern: regionale gemeenten en regiocoördinator, taalaanbieder(s), re-integratie/SW bedrijven.

Aandachtspunten

De financiële middelen die naar gemeenten komen voor de invulling van de MAP zijn zeer beperkt, rond de € 150,- per deelnemer.

7 Financieel ontzorgen

Wat verandert er?

Om schulden te voorkomen en in de beginfase rust te creëren zodat statushouders zich kunnen richten op hun inburgering, heeft de wetgever bepaald dat alle statushouders de eerste zes maanden financieel ontzorgd worden, doordat hun vaste lasten uit de uitkering betaald worden. Daarnaast moeten zij begeleid en gestimuleerd worden richting financiële zelfredzaamheid. Dit kan een gemeente zelf oppakken, maar ook organiseren in combinatie met de maatschappelijke begeleiding en/of met andere partijen.

Wat moeten we regelen?

We moeten zorgen dat:

- de huur, de rekeningen voor gas, water en licht en de verplichte zorgverzekeringswet worden ingehouden van de uitkering. We kunnen dit zelf doen als gemeente of uitbesteden bij de organisatie die ook het budgetbeheer voor ons uitvoert. Deze keuze bespreken we eerst intern en leggen we voor in het uitvoeringsplan.
- de verantwoordelijkheid voor het betalen van deze vaste lasten op een goede manier weer wordt teruggegeven aan de statushouders (voorkomen dat er dan problemen gaan ontstaan).
- alle statushouders worden getraind in financiële zelfredzaamheid. Er zijn verschillende partijen die hier een aanbod op hebben. We moeten als gemeente een keuze maken welk aanbod (in welke fase) het meest passend is. Via de pilot van Base to Work en een training van Vluchtelingenwerk wordt dit jaar met twee trainingen ervaring opgedaan door de doelgroep.
- er een goede samenwerking en doorgaande lijn is met en tussen de betrokken partijen in het voorveld.

Wanneer moet het klaar zijn?

1 januari 2022, keuzes worden opgenomen in het uitvoeringsplan en beleidsregels.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: administratie, medewerker kwaliteitszorg, consultants statushouders, beleidsmedewerker inkomen en schuldhelpverlening.

Extern: Vluchtelingenwerk en Humanitas, sociaal.nl, aanbieders trainingen financiële zelfredzaamheid en deelnemers aan gevolgde trainingen (input vanuit de doelgroep).

Aandachtspunten

Volgens de wet inburgering duurt de periode waarin men financieel ontzorgd wordt minimaal zes maanden. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen hoogopgeleide inburgeraars of analfabeten, terwijl in de praktijk blijkt dat sommige mensen al heel snel hun eigen zaken kunnen regelen met wat ondersteuning. Het past niet in onze visie (stimuleren van de eigen kracht) om mensen langer dan nodig hun zelfregie op dit punt te ontnemen.

8 Maatschappelijke begeleiding

Net als in het huidige inburgeringsstelsel worden statushouders gedurende de eerste fase van de inburgering begeleid en ondersteund. De gemeente is ook nog steeds verantwoordelijk voor de invulling hiervan en de duur van de begeleiding.

Wat verandert er?

De officiële taken veranderen. De maatschappelijke begeleiding bestaat formeel niet meer uit het opstarten van de inburgering, omdat deze taak nu bij gemeenten is belegd. De maatschappelijke begeleiding bestaat nu volgens de wet uit de praktische hulp bij het regelen van de basisvoorzieningen en voorlichting over de basisvoorzieningen in de Nederlandse samenleving op gebied van wonen, zorg, werk, inkomen, verzekeringen en onderwijs. Ook kennismaking met de lokale leefomgeving en maatschappelijke organisaties hoort hierbij.

Wat moeten we regelen?

We moeten met Vluchtelingenwerk nieuwe afspraken maken over hun nieuwe taken in de wet inburgering. De vrijwilligers van Vluchtelingenwerk blijven ook in de nieuwe wet een onmisbare rol spelen. We willen daarbij ingaan op:

- De taken van Vluchtelingenwerk in het nieuwe inburgeringsstelsel
- De samenwerking met de gemeente en andere instanties (in kader van de PIP bijvoorbeeld)
- De meest passende wijze van financieren en verantwoorden

Over de eerste twee punten willen we ook in gesprek gaan met vrijwilligers zelf.

Wanneer moet het klaar zijn?

Eind 2021 moeten we hierover helderheid hebben zodat we dit in de nieuwe afspraken voor 2022 kunnen meenemen.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: consulenten statushouders

Extern: Vluchtelingenwerk

Aandachtspunten

9 Handhaving

Inburgeringsplichtigen zijn zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Net als in het huidige inburgeringsstelsel wordt verwacht dat zij zich inzetten om de nodige taalvaardigheden en kennis op te doen. Gemeenten kunnen handhavend optreden als inburgeringsplichtigen zich niet of onvoldoende inspanssen. Daarnaast blijft DUO verantwoordelijk voor de handhaving op het resultaat van de inburgering.

Wat verandert er?

In het huidige stelsel handhaaft DUO op de resultaatverplichting in de inburgering, dus als een inburgeraar niet slaagt binnen de inburgeringstermijn. DUO legt dan een boete op waarbij de inburgeraar de examens alsnog binnen een nieuw gestelde termijn moet halen.

In het nieuwe stelsel blijft dit bestaan, maar kan de gemeente handhaven als:

- Inburgeraars niet meewerken aan de brede intake en/of de totstandkoming van het PIP
- Inburgeraars zich niet houden aan de afspraken uit het PIP, zoals meewerken aan de geboden ondersteuning die nodig is om de leerroute succesvol af te ronden.

De gemeente kan tot maximaal 800 aan boete opleggen, waarbij het boetebedrag stapsgewijs verhoogd moet worden. De eerste boete bedraagt € 50,- en dit bedrag wordt steeds verdubbeld tot een bedrag van € 800,-. De gemeente moet rekening houden met de mate van verwijtbaarheid en ook daar heeft de wet percentages voor vastgelegd (verminderde verwijtbaarheid 25%, normale verwijtbaarheid 50%, grove schuld 75% en met opzet 100%).

De gemeente kan ook handhaven als inburgeraars niet mee willen werken aan het financieel ontzorgen (geen machtiging willen afgeven voor het verrichten van de betalingen), dit kan op grond van artikel 18 van de participatiewet.

Wat moeten we regelen?

Handhaving is een laatste stap om de inburgeraar te motiveren om deel te nemen aan de trajecten. Van belang is, dat de inburgeraar inziet waarom het behalen van de inburgering noodzakelijk is voor zijn of haar eigen toekomst. Daar is de begeleiding (ook nu al) voortdurend op gericht.

Doordat we meer informatie ontvangen van de taalaanbieder en ook gezamenlijk de voortgang evalueren, is het beter mogelijk om het gesprek aan te gaan als de inzet achterwege blijft. Dan is ook sneller te achterhalen wat de reden is dat de inburgeraar minder aanwezig is en kan daar op ingesprongen worden.

Om te zorgen dat we kunnen handhaven in gevallen dat het nodig is, moeten we het werkproces hier op inrichten, zodanig dat deze aansluit op de handhaving van de participatiewet.

Wanneer moet het klaar zijn?

De hoogte van de boetes en de aanpassing van de hoogte naar gelang de mate van verwijtbaarheid, ligt allemaal al in de wet en lagere regelgeving verankerd. De focus ligt op het voorkomen van handhaving.

Wie worden er bij betrokken?

Juridisch adviseur MO, beleidsmedewerker PW, consulenten.

Aandachtspunten

We zoeken uit of de afstemmingsverordening van de participatiewet moet worden aangepast.

10 Monitoring en verantwoording

Wat verandert er?

Gemeenten moeten om drie redenen de uitvoering van de nieuwe wet monitoren:

1. Individuele voortgang

Gemeenten moeten de voortgang van de inburgeringstrajecten monitoren om inburgeraars goed te kunnen begeleiden gedurende de inburgeringstermijn.

2. Resultaatverplichting DUO

Daarnaast moet de gemeente de resultaten van diverse trajecten monitoren en aanleveren bij DUO ten aanzien van de resultaatverplichting van inburgeraars. Het gaat hier bijvoorbeeld om resultaten op gebied van het MAP, de PVT en de afsluiting van de Z-route.

3. Monitoring en evaluatie door het ministerie.

Ook moeten gemeenten monitoren om verantwoording af te kunnen leggen aan het rijk. Het ministerie wil als stelselverantwoordelijke monitoren of de nieuwe wet daadwerkelijk leidt tot de beoogde effecten. Hierbij gaat het om gegevens over aangeboden trajecten, vastgestelde PIP's, resultaten van de leerbaarheidstoets en keuzes voor de leerroutes, informatie over afschaling en wisselingen tussen routes, het opleidingsniveau en informatie over ingezette handhaving.

Wat moeten we regelen?

Om gegevens te kunnen uitwisselen moeten we ze registreren. Daarvoor gaan we:

- Bepalen of we gebruik willen maken van de module inburgering in de Suite. Hiervoor is overleg met de gemeenten Zwartewaterland, Staphorst en Dalfsen en Centric en binnenkort wordt hopelijk duidelijk wat deze module ons biedt aan mogelijkheden en wat dit gaat kosten.
- Kijken naar de aansluiting met de registraties in het kader van re-integratie/werk. Er zijn veel aanpassingen gedaan waardoor we nu op het niveau van trajecten beter kunnen monitoren en analyseren. Inburgeraars (voornamelijk in de B1- en Z-route) zullen trajecten volgen die nu in het kader van participatie worden geregistreerd maar straks ook onder de inspanningsverplichting vanuit de inburgering en het PIP zullen vallen. Het is wenselijk dat er een zo efficiënt mogelijk werkproces wordt ingericht waarbij geen dubbele registraties nodig zijn.
- Afspraken maken met taal (en participatie)aanbieders over het aanleveren van voortgangsinformatie. Hierover zijn in de aanbesteding voor de leerroutes de randvoorwaarden gecreëerd (globale eisen ten aanzien van rapportages en evaluatiemomenten) maar hier moeten nadere afspraken over worden gemaakt zodra de taalaanbieder(s) zijn geselecteerd.

Wanneer moet het klaar zijn?

Uitgangspunt is 1 januari 2022. Omdat er zowel over het aanleveren van gegevens richting rijk (CBS) als over de uitwisseling van gegevens tussen gemeenten en taalaanbieders mogelijk nog een landelijk informatiemodel wordt ontwikkeld, kunnen we niet alles nu al regelen en zijn we afhankelijk van informatie vanuit de VNG.

Wie worden er bij betrokken?

Intern: medewerker kwaliteitszorg, applicatiebeheer, consultants, beleidsmedewerker PW.

Extern: regiegemeenten, de gekozen taalaanbieder, participatieaanbieders.

Aandachtspunten:

Inzet van consultants. Het monitoren van de voortgang op individueel niveau en het registreren van alle informatie kost straks meer tijd dan dat consultants nu besteden per inburgeraar. Zo zullen er evaluatiemomenten zijn met de inburgeraar en de mentor van de taalaanbieder, maar ook met de aanbieder van participatietrajecten.